

Na internete sa nedá monopolne uprednostňovať jeden autor pred druhým, jeden názor na úkor iného. Všetci majú na internete rovnakú možnosť vyjadriť sa a prezentovať svoje názory a pohľady, hoci sú v realite rôzne preferovaní a vyzdvihovaní či zaznávaní. Aj v rámci Cirkvi je táto výhoda internetu veľmi potrebná, keďže mnohí sa hanbia vyjadriť svoj názor, boja sa vyjadriť ho priamo z rôznych dôvodov. Internet poskytuje výbornú možnosť pre pastierov poznať názory svojich ovečiek a poskytnúť im pastvu podľa ich skutočných potrieb.

Sloboda prejavu alebo nemožnosť efektívnosti cenzúry

Ktokoľvek sa môže dostať ku ktorýmkoľvek informáciám alebo súborom, ktoré niekto zverejnil na internete, a to k dobrým či zlým. Je to veľká výhoda, pretože je ňou zabezpečená sloboda prejavu, tlače a „virtuálneho zhromažďovania sa“, čo je základ demokracie. Vďaka tomu sa však internet stáva akousi zväčšeninou odkrytého vnútra priemerného človeka, v ktorom sa nachádza nebo i peklo, anjelské aj diabolské postoje, láska aj nenávisť, altruizmus i sebecko atď. Čo je však považované za dobré, či zlé, čo za pravdu a čo za lož, čo za užitočné a čo za zbytočné, o tom rozhoduje výhradne iba užívateľ. Nárok na zodpovednosť samotného používateľa je teda veľmi vysoký. Tým pádom tu vyvstáva veľké riziko morálneho devastovania tých, ktorí sa nevedia chrániť pred zlom – detí a mladých. Problém ich ochrany je stále aktuálny a mnohí sa pokúšajú tento problém vyriešiť, žiaľ sú to často iba čiastkové riešenia. Efektívne cenzurovať informácie je na internete prakticky nemožné, aj keď sa o to viac či menej niektoré

krajiny ako napríklad Čína, Irán či Kuba pokúšajú zväčša z politických dôvodov a to rôznymi spôsobmi.

Mocenská a politická regulácia v štátoch, ktoré normálne komunikujú so svetom, však nie je prakticky možná. Na internete sa jednoducho nedá uprednostňovať jeden názor pred inými, jeden autor pred druhým, alebo jedna téma na úkor inej. Všetci, v realite rôzne preferovaní a vyzdvihovaní či zaznávaní, majú na internete rovnakú možnosť vyjadriť sa a prezentovať svoje názory a pohľady. V rámci Cirkvi je táto výhoda veľkou pomocou, pretože v mnohých krajinách neexistuje náboženská sloboda a ak daná totalitná vláda nefiltruje internet, potom sa vďaka internetu dá urobiť veľa dobrého nielen pre veriacich danej krajiny, ale aj pre krajinu ako takú.

Mobilnosť internetu

V súčasnosti je internet vďaka satelitom prístupný skutočne všade, nielen doma, v kancelárii alebo v internetovej kaviarni v meste. Notebooky, vreckové počítače a mobily už dnes nemajú problém pripojiť sa na internet porovnateľnou rýchlosťou oproti pevnému pripojeniu. Byť „in“ teda dnes znamená byť skutočne kdekoľvek a kedykoľvek napojený. Je to obrovská výhoda predovšetkým pre tých, ktorých práca je závislá od internetu. Vďaka tomu môžu pracovať skutočne kdekoľvek a komunikovať s priateľmi kedykoľvek sa im zachce. Aj v pastorácii cez internet bude mať vďaka mobilnému internetu kňaz ako pastier svoje ovečky stále na dosah. Už dnes sa niektorí kňazi modlia breviár prostredníctvom mobilu na internete, ak sú na cestách a nemajú breviár práve pri sebe. Došlé e-maily, rôzne materiály na stretnutia, dôležité oznamy a aktuálne správy z diania vo farnosti a mnohé iné informácie z farského informačného systému na internete sa môžu veriaci v budúcnosti dozvedieť cez mobily kdekoľvek a kedykoľvek. Má to však aj svoje nevýhody, ktoré uvediem neskôr.

On-line komunity

Elektronické médiá prekonávajú skupinové identity založené na „súčasnej prítomnosti“ tým, že ponúkajú nové formy „spojenia“, ktoré majú s fyzickým miestom len veľmi málo spoločné. Zdieľané nielen fyzické miesto totiž posilňuje skupinovú identitu a tá umocňuje skupinovú solidaritu. Internet „vysťahováva“ svojich používateľov z ich fyzického miesta a úlohy a ponúka im alternatívne prostredia, úlohy či pohľady ľudí na danú udalosť či vec. Okrem jednotlivých vzťahov takto internet ponúka aj priestor pre stretnutia celých virtuálnych komunit (*Virtuálna komunita*) je termín zavedený Howardom Rheingoldom (1993) a označuje sociálnu skupinu utvárajúcu sa v

kyberpriestore a udržovanú počítačovo sprostredkovanou komunikáciou). Deje sa to tak, že určitý verejný diskusný kanál navštevuje dostatočný počet ľudí tak dlho s takými sympatiami a porozumením, že sa postupne medzi nimi vytvoria vzájomne poprepletané osobné priateľstvá. V takýchto komunitách sa žartuje, vymieňajú sa informácie, vznikajú a zanikajú priateľstvá a milostné vzťahy. Pri komunikácii sa používa dohodnutý jazyk známy iba danej skupine a vytvára sa akási sociálna štruktúra úloh jednotlivých členov komunity ako moderátor, správca miestnosti, webmaster a pod. Členovia komunity spoločne prijímajú záväzky a ciele, uznávajú určité pravidlá a komunikačné štandardy tzv. netiquette, podľa ktorých postupujú. Prestúpenie týchto noriem sa určitým dohodnutým spôsobom aj trestá. Priestupkami sú napríklad používanie nevhodného jazyka, etické násilie, násilie voči komunite a pod. Takto na čisto psychickej rovine vytvárajú skutočnú komunitu, hoci priestorovo sú si veľmi vzdialení, odkázaní iba na textový prejav a zbavení priamej možnosti odzerať neverbálne signály druhých, a tým vnímať ich pocity a vytvárať skutočný význam ich slov. Takéto virtuálne komunity sa vytvárajú v súčasnosti vo veľkej miere na internetových portáloch ako myspace.com alebo facebook.com.

Aj tieto skupiny sa z času na čas odvážia k osobnému stretnutiu v realite. Internet takto spája ľudí, ale na úplne inej báze ako boli ľudia doteraz zvyknutí nepociťujúc fyzickú vzdialenosť správajúc sa ako v jednej veľkej dedine, kde každý môže ihneď vedieť, čo sa stalo v jednom z jej domčekov a vyjadriť spoluúčasť na smútku či radosi. Ako príklad uvediem násilnú smrť americkej tínedžerky Anny Sviderskej v apríli 2006, za ktorou smútili tisícky ľudí na stránke MySpace.com – väčšina z nich pritom obeť pred vraždou vôbec nepoznala. Tento fenomén spoluúčasti úplne cudzích ľudí je ilustráciou toho, aký obrovský sociálny kapitál už tieto stránky nazhromaždili. Prítomnosť Cirkvi na internete ako spoločenstva žijúceho podľa určitých pravidiel má pre takéto virtuálne on-line komunity žijúce na internete veľký význam predovšetkým pre ich schopnosť sebaorganizácie. Od toho, ako bude Cirkev svojimi pravidlami a hodnotami v nich ukrytými vplývať na utváranie pravidiel on-line komunit, závisí orientovanie budúcej kultúry na službu a dobro človeka. Cirkev by mala povzbudzovať veriacich k vytváraniu takýchto virtuálnych spoločenstiev, aby v nich našlo svoje miesto dobrého rastu čím viac blúdiacich a hľadajúcich.

V súčasnosti už badať na internete aj postupné vznikanie tzv. i-churches, akýchsi internetových spoločenstiev veriacich. Ktovie, možno v budúcnosti bude potrebné vyhradiť niektorých kňazov špeciálne iba na pastoračiu na internete, ktorí by sa o jednotlivých veriacich roztrúsených po svete, ale aj o celé spoločenstvá starali po duchovnej stránke v medziach a možnostiach internetu, samozrejme, okrem vysluhovania sviatostí, ktoré je privilegiom osobného stretnutia, bez ktorého sa to jednoducho nedá. Možnosti internetu však Cirkev už dnes využíva, aby oslovila čo najviac ľudí na celom svete. Vidno to napríklad aj na veľkonočnom požehnaní Sv. Otca „Urbi et orbi“, ktoré mohli veriaci sledovať nielen v televízii, ale aj prostredníctvom internetu, a ako bolo účinné cez televíziu, tak bolo účinné aj cez internet.